
Spis treści

Wstęp	13
Wykaz aktów prawnych	15
Wykaz zastosowanych skrótów	19
Wykaz kont księgi głównej	20
1. Rachunkowość jako system informacyjny (<i>Anna Kuzior</i>)	25
1.1. Istota i znaczenie rachunkowości jako systemu informacyjnego	27
1.2. Zasady rachunkowości	30
1.3. Regulacje rachunkowości w Polsce na tle integracji z Unią Europejską ...	34
1.4. Podmioty rachunkowości i obowiązujące je podstawy prawne	37
1.5. Zakres przedmiotowy rachunkowości	41
Pytania	42
2. Koszty działalności operacyjnej i ich ewidencja (<i>Józef Pfaff</i>)	43
2.1. Istota kosztów	45
2.2. Klasyfikacja kosztów działalności	47
2.3. Ewidencja kosztów podstawowej działalności operacyjnej	53
2.3.1. Układ rodzajowy kosztów	53
2.3.2. Układ funkcjonalny kosztów	57
2.3.3. Układ rodzajowo-funkcjonalny kosztów	60
2.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	62
2.4.1. Rozliczenia międzyokresowe czynne	62
2.4.2. Rozliczenia międzyokresowe bierne	65
Pytania	69

3. Długo- i krótkoterminowe inwestycje (<i>Małgorzata Rówińska-Krał</i>)	71
3.1. Pojęcie i klasyfikacja inwestycji	73
3.2. Aktywa finansowe a instrumenty finansowe	76
3.3. Aktywa pieniężne	82
3.3.1. Pojęcie i zakres aktywów pieniężnych	82
3.3.2. Obrót gotówkowy i jego ewidencja	83
3.3.3. Obrót bezgotówkowy i jego ewidencja	87
3.3.4. Wycena aktywów pieniężnych	99
3.4. Niepieniężne aktywa finansowe w krajowych regulacjach rachunkowości	103
3.4.1. Wstępne ujęcie aktywów finansowych – kategorie aktywów finansowych	103
3.4.2. Wycena bilansowa w wartości godziwej i jej ewidencyjne skutki	107
3.4.3. Wycena w skorygowanej cenie nabycia	119
3.4.4. Przekwalifikowanie aktywów finansowych	125
3.4.5. Uprozczone podejście do wyceny aktywów finansowych	126
3.5. Regulacje MSSF w zakresie aktywów finansowych	128
3.6. Inwestycje niefinansowe	140
3.6.1. Pojęcie i zakres inwestycji niefinansowych	140
3.6.2. Wartość początkowa inwestycji niefinansowych	142
3.6.3. Wycena bilansowa inwestycji niefinansowych	144
Pytania	150
4. Rzeczowe aktywa trwałe (<i>Anna Kuzior</i>)	151
4.1. Istota, zakres i klasyfikacja rzeczowych aktywów trwałych	153
4.2. Wycena środków trwałych	158
4.2.1. Wartość początkowa	158
4.2.2. Amortyzacja środków trwałych	166
4.2.3. Trwała utrata wartości	186
4.2.4. Wycena bilansowa środków trwałych	194
4.3. Dokumentacja i ewidencja zmian w stanie środków trwałych	197
4.4. Leasing środków trwałych	207
4.4.1. Istota i klasyfikacja leasingu	207
4.4.2. Ewidencyjne i sprawozdawcze konsekwencje leasingu według ustawy o rachunkowości	209
4.4.3. Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 „Leasing”	224
4.5. Środki trwałe w budowie	232
4.5.1. Istota, klasyfikacja i zasady wyceny	232
4.5.2. Ewidencja środków trwałych w budowie	237
Pytania	241

5.	Wartości niematerialne i prawne (<i>Anna Kuzior</i>)	243
5.1.	Istota i elementy wartości niematerialnych i prawnych	245
5.2.	Zasady wyceny wartości niematerialnych i prawnych	251
5.2.1.	Ustalanie wartości początkowej	251
5.2.2.	Amortyzacja, trwała utrata wartości i wycena bilansowa	253
5.3.	Ewidencja zmian w stanie wartości niematerialnych i prawnych	259
	Pytania	266
6.	Rozrachunki wynikające z działalności operacyjnej (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	267
6.1.	Istota i cechy rozrachunków	269
6.2.	Klasyfikacja rozrachunków	274
6.3.	Wycena rozrachunków	281
6.4.	Odpisy aktualizujące należności i ich ewidencja	289
6.5.	Ogólne zasady ewidencji i dokumentacji rozrachunków	292
6.6.	Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, ich dokumentacja i ewidencja	295
6.7.	Rozrachunki publicznoprawne i ich księgowe ujęcie	302
6.8.	Ewidencja i dokumentacja rozrachunków z pracownikami	318
6.9.	Ujęcie rozrachunków w bilansie	327
	Pytania	332
7.	Zobowiązania finansowe (<i>Małgorzata Rówińska-Król</i>)	335
7.1.	Pojęcie i zakres zobowiązań finansowych	337
7.2.	Podstawowe zasady wyceny zobowiązań finansowych w świetle krajowych regulacji	338
7.3.	Kredyty bankowe	342
7.3.1.	Charakterystyka umowy kredytu bankowego	342
7.3.2.	Koszt kredytu	345
7.3.3.	Wycena i ewidencja kredytów bankowych	346
7.4.	Zaciągnięte pożyczki	349
7.4.1.	Cechy umowy pożyczki	349
7.4.2.	Wycena i ewidencja pożyczek	351
7.5.	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	352
7.5.1.	Charakterystyka obligacji	352
7.5.2.	Wycena i ewidencja obligacji własnych	355
7.6.	Zobowiązania wekslowe	356
7.7.	Instrumenty pochodne o charakterze zobowiązań	358
7.8.	Regulacje MSSF 9 w zakresie zobowiązań finansowych	362
	Pytania	363

8.	Rezerwy w rachunkowości (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	365
8.1.	Rezerwy w teorii rachunkowości	367
8.2.	Rezerwy jako kategoria zobowiązań	370
8.3.	Regulacje dotyczące rezerw zawarte w ustawie o rachunkowości i w Krajowych Standardach Rachunkowości	375
8.4.	Rezerwy według MSSF	379
8.5.	Okoliczności tworzenia rezerw	381
8.6.	Wycena i ujęcie rezerw w bilansie	386
8.7.	Ogólne zasady ewidencji rezerw	391
8.8.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i jej ewidencja	395
8.9.	Tworzenie i ewidencja rezerw na świadczenia emerytalne i podobne	402
8.10.	Rodzaje pozostałych rezerw i ich ewidencja	410
	Pytania	416
9.	Obrót materiałowy (<i>Anna Kuzior</i>)	419
9.1.	Istota i klasyfikacja materiałów	421
9.2.	Wycena materiałów	423
9.2.1.	Ogólne zasady wyceny materiałów	423
9.2.2.	Bieżąca wycena przychodów i rozchodów materiałów	428
9.2.3.	Wycena bilansowa materiałów	437
9.3.	Dokumentacja i zasady ewidencji materiałów	441
9.4.	Ewidencja zwiększeń stanu i wartości materiałów	443
9.5.	Ewidencyjne ujęcie reklamacji zgłaszanych dostawcy materiałów	451
9.6.	Ewidencja rozchodu materiałów	459
	Pytania	472
10.	Obrót towarowy i jego ewidencyjne ujęcie (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	473
10.1.	Istota, zakres i formy obrotu towarowego	475
10.2.	Szczeble obrotu towarowego i odpowiadający im system cen i marż	482
10.3.	Zasady wyceny towarów	488
10.4.	Ogólne zasady dokumentacji i ewidencji obrotu towarowego	497
10.5.	Ewidencja obrotu towarowego magazynowego	500
10.5.1.	Ewidencja zakupu towarów	500
10.5.2.	Ewidencja sprzedaży towarów	510
10.6.	Ewidencja obrotu tranzytowego	521
	Pytania	523

11. Wycena i ewidencja produktów pracy (<i>Małgorzata Rówińska-Król</i>)	525
11.1. Istota i zakres produktów pracy	527
11.2. Zasady ustalania kosztu wytworzenia produktów	528
11.2.1. Etapy rozliczania kosztów właściwej działalności operacyjnej	529
11.2.2. Struktura kosztu wytworzenia produktów	534
11.3. Ewidencja produktów pracy	538
11.3.1. Przyjęcie produktów gotowych do magazynu	538
11.3.2. Sprzedaż produktów gotowych	541
11.3.3. Wycena bilansowa produktów	547
Pytania	548
12. Kontrakty długoterminowe (<i>Małgorzata Rówińska-Król</i>)	551
12.1. Charakterystyka usług długoterminowych	553
12.2. Koszty długoterminowych usług	555
12.3. Przychody z długoterminowych umów	559
12.4. Rozliczanie przychodów i kosztów niezakończonych usług długoterminowej – kompleksowy przykład	561
12.5. Regulacje MSSF 15	570
Pytania	572
13. Przychody (<i>Lucyna Poniatowska</i>)	573
13.1. Istota przychodów	575
13.2. Klasyfikacja przychodów	579
13.3. Zasady wyceny i ujmowania przychodów	588
13.4. Ewidencja przychodów	594
13.5. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	597
Pytania	604
14. Rezultaty finansowe działalności jednostki gospodarczej (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	605
14.1. Istota, zakres i rodzaje dokonań jednostki gospodarczej	607
14.2. Wynik finansowy jako element kapitałów własnych jednostki gospodarczej	610
14.3. Elementy wyniku finansowego w ujęciu typów działalności	612
14.4. Sposoby ustalania wyniku finansowego	620
14.5. Odroczony podatek dochodowy w rachunku wyników	632
14.6. Zasady i ewidencja księgowa podziału wyniku finansowego netto	640
Pytania	644

15.	Kapitały własne i ich ujęcie w ewidencji (<i>Józef Pfaff</i>)	645
15.1.	Pojęcie i znaczenie kapitału własnego	647
15.2.	Klasyfikacja kapitałów własnych	649
15.3.	Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach kapitałowych	651
15.3.1.	Kapitał zakładowy w spółce akcyjnej	651
15.3.2.	Kapitał zakładowy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	655
15.3.3.	Kapitał akcyjny w prostej spółce akcyjnej	658
15.3.4.	Kapitały rezerwowe w spółkach kapitałowych	661
15.4.	Charakterystyka kapitałów własnych w spółkach osobowych	667
15.4.1.	Charakterystyka spółek osobowych	667
15.4.2.	Ewidencja zmian kapitału własnego w spółkach osobowych	669
15.4.3.	Kapitał własny w jednoosobowym przedsiębiorstwie prywatnym	671
15.5.	Prezentacja kapitałów własnych w sprawozdaniu finansowym	672
	Pytania	675
16.	Inwentaryzacja aktywów i pasywów (<i>Józef Pfaff</i>)	677
16.1.	Pojęcie inwentaryzacji, jej rodzaje, metody i terminy	679
16.2.	Dokumentacja inwentaryzacyjna	686
16.3.	Rozliczenie wyników inwentaryzacji	688
16.4.	Klasyfikacja, rozliczenie i ewidencja niedoborów inwentaryzacyjnych	690
16.5.	Rozliczenie i ewidencja nadwyżek inwentaryzacyjnych	695
	Pytania	699
17.	Sprawozdanie finansowe jednostki gospodarczej – zakres i zasady sporządzania (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	701
17.1.	Istota i regulacje prawne sprawozdawczości finansowej	703
17.2.	Cechy sprawozdania finansowego	705
17.3.	Klasyfikacja i wymogi formalne sprawozdania finansowego	709
17.4.	Sporządzanie sprawozdania finansowego	713
17.5.	Bilans	714
17.6.	Rachunek zysków i strat	719
17.7.	Rachunek przepływów pieniężnych	726
17.8.	Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym	731
17.9.	Informacja dodatkowa	733
	Pytania	737

18. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe (<i>Marzena Strojek-Filus</i>)	739
18.1. Istota i rodzaje relacji kapitałowych	741
18.2. Wymogi formalne sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	748
18.3. Etapy konsolidacji sprawozdań finansowych metodą pełną	753
18.4. Różnica konsolidacyjna	756
18.5. Pozostałe procedury konsolidacyjne w metodzie konsolidacji pełnej ...	763
18.6. Metoda proporcjonalna konsolidacji sprawozdań finansowych	766
Pytania	769
Literatura	771
Indeks	775